

Baranyai Lipót beszéde a Nemzeti Bank közgyűlésén

A Magyar Nemzeti Bank február 5-én este 6 órakor tartotta meg közgyűlésének XVI. rendes évi ülést. Dr. Baranyai Lipót elnöki megnyitóbeszéde után a közgyűlés felszólalásai nélkül tudomásul vette a főtanács elvi jelentését, jóváhagyta az 1939. évi zárszámadásokat, megadta a főtanács részére a felmentvényt és Quandt Richárd vezérigazgató előterjesztése alapján elfogadta az 1939. évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatot. A közgyűlés a határozata szerint a nyereséget a nyugaldíj és a tartalékalap 5-5%-os rendes, valamint a nyugdíjalapnak a korábbi hozzájárulással 2 millió pengő összegben történő rendelkezési javadalmazása után fennmaradó részből a részvényesek számára 6%-os osztalék kifizetésé vállalt, ami 6.50 aranykoronának, azaz 7.53 P-nak felel meg. A bank az osztalék felosztásáról 98. cikkének rendelkezése szerint — a 98. számú részvény-

szelvény beszállítására ellenében — 1940 február 6-ától kezdve összes intézkedéssel pengőértékben fizeti ki. A közgyűlés ezután a választásokkal tartotta meg. A bank alapszabályainak 28. cikke értelmében a főtanács tagjai sorából kilépő dr. Fabinyi Tihamér, Láng Gusztáv és dr. báró Rudnay Albert főtanácsosok ismét a főtanács tagjaivá választottak. Az Ómoraviai Heinrich Gábor elhalálozása folytán megüresedett főtanácsosi helyre pedig a közgyűlés dr. vitéz Gulyai Tibort, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara főtitkárát választotta meg. A megüresedett főtanácsosi póttagok helyre gróf Jankovich-Bécs József és Heinrich István, számvizsgálókul Stungogh Szabolcs, dr. Nilsen Rudolf, dr. Márffy Albin, Erdőssy Jenő és Nagel Henrik, számvizsgálókul pedig Mészáros János és Weber Róbert választottak meg.

Baranyai Lipót elnöki megnyitóbeszéde így hangzott:

Miért tértünk vissza a háború előtti állapothoz?

Jelentésünknek a devizagazdálkodást ismertető fejezetében beszámoltunk arról, hogy a háború kitörésekor a dollár árfolyamát és vele együtt a többi úgynevezett konvertibilis deviza árfolyamát kerek 10 százalékkal felemeltük, ami azt jelent, hogy a pengő körülbelül ugyanennyivel leértékelődött. Természetes, hogy mielőtt erre rászólunk volna magunkat, a helyzetet alaposan megvizsgáltuk és úgy találtuk, hogy az intézkedés helyes, hasznos és szükséges; ugyanígy gondolkodott és lényegileg hasonlóan járt el a jugoszláv és a román jegybank is.

Célunk ezzel az intézkedéssel az volt, hogy az országunk devizáját és következtésképp nyersanyagával való ellátását biztosítsuk; mászóval arra törekedtünk, hogy fizetési mérlegünkben rendben tartssuk és eleve gondoskodjunk arról, hogy a háború mielőbbi ártalmára váljunk az ország gazdaságának. Az elmúlt 5 hónap tanulságai arra mutatnak, hogy ezt el is értük: a háború kitörése által okozott rázkódást megúsztuk és devizagazdálkodásunk azóta is megnyugtatóan alakult. Mindez az évi jelentésből is kiválik.

Ami az évi jelentésből nem tűnik ki, az az, hogy január 27-én, tehát a jelentés lezárása után, a dollár ar-

sfolyamát ismét arra a szintre csökkentettük, amelyen azt a háború kitörése előtt jegyeztük, a hivatalos árfolyamok tükrében nézve, ez azt jelenti, hogy a pengő revalorált. Készenlétem elismerem, hogy ez a művelet — értem a pengő revalorálását — inkompetens és szokatlan, mert homlokegyenest ellenkezik azokkal, ami a háború kitörésekor feltűnt. Meltóztatassanak azonban ügyembe venni, hogy háború van, hogy a dolgok aspektusa azóta megváltozott és megváltoztak azok a szempontok is, amelyek szerint az ország gazdaságának zavartalan meneteléséért érdekeket mérlegelnünk és megfontolunk kell. Meggyőződésünk, hogy amennyire helyes volt a megszűnt augusztusban, éppen annyira ésszerű visszatérni a háború előtti állapothoz.

Devizagazdálkodásunk instrumentálisán ezzel kétségkívül jelentős változás állott be: semmi sem változott azonban az a felfogásunk, amely szerint a devizapolitikai gondozásunk továbbra is közgazdaságunk centrális problémájának tekintjük. A jövőben is mindent el fogunk tenni annak érdekében, hogy a szénánkban rendben tartssuk és úgy gazdálkodjunk, hogy honvédelmünk és termelésünk devizaszükségletét ki tudjuk elégíteni.

A probléma mindenütt ugyanaz

Visszatérsek a főtanács évi jelentésére. Ez a jelentés nem az elmúlt év történetét mondja el. Nem ez a hivatása: feladata az, hogy közgazdaságunknak az év végén fennállott helyzetéről há keresztmetszettel adjon úgy, hogy a két gazdasági életünk minden fontos ágazatát felölelje. A jelentés megismeréséhez most is éppen úgy, mint a múltban, arra törekedtünk, hogy a helyzetet úgy látnak az ország él, ahogy azt valóban látnak; nem szépítünk és nem torzítunk nem vagyunk optimisták, de nem engedjük át magunkat a pesszimizmusnak sem. A józan közértelem haladva, józan öntudással mérlegeljük erőforrásainkat, tudatában annak, hogy rendkívül, háborús idők előttünk, amelyeket úgy kell észlelnünk az erőket gazdálkodásunk tevékenységének és mindenekelőtt a gazdasági élet dolgaiban fejlesztésnek van, hogy ki kell fejezni minden erőfeszítést, amelyre az adott viszonyok között szükség lehet.

Ha végignézzük Európát közgazdaságban, azt látjuk, hogy a javak forgalmában és a munka megosztásában súlyos fennakadások és eltérő állatok be az egyes közgazdaságok — a hadviselő csapok, mint a konfliktuson kívül állók — több-kevesebb mértékben, saját érdekére vannak utalva. A dilemma mindegyikéből a kényszerű elválasztás az a valódi fűző szűk keresztmetszete, amely mindenütt ugyanaz. Lényege, röviden szólva, abban áll, hogy ki kell eligazítani a honvédelmi arányt szükségleteit, de ugyanakkor — sokkal inkább, mint bármikor máskor — egyensúlyt kell tartani egyfelől a termelés, másfelől a felkocott fogyasztás között. A háború kitörése óta az intézkedések lényegesen eltértek a háború előtti mind a dilemna megoldására törekvésnek. Nap-nap után olvasunk és hallunk a termelés megszerzéséről és átváltásáról, a munkaerőről, az energiákról és anyagokról való helyes gazdálkodásról, árellenőrzésről, jegyzendőről, egységes kenyérről, bústalan napokról, adóemelésekről,

ha a termelés automatikusan követi a kereslet növekedését és hozzáigazodik annak növekedéséhez. Látjuk, hogy az államhatárol a termelésnek ezt az alkalmazkodási mechanizmusát — nagyon helyesen — mindenütt államhatárolni törekszik, megpedig úgy, hogy a meglévő kapacitások és a rendelkezésre álló munkaadók intenzívebb kihasználását lehetővé vagy kötelezővé teszi. Ha ez sikerül és a termelés megindul vagy megindított emelkedés kellő mértékű és el, akkor az egyensúly helyreáll vagy meg is billen. Ha ellenben a termelés nem

A pénz romlásán senki sem kereshet...

Az árak bizonyos emelkedése minden háborúban szükségszerű kísérő jelensége, mert vannak áremelő faktorok, amelyek elcsúsztatják a pénzt; ilyenek például a külföldi származó anyagok és javak drágulása. Az ilyen áremelkedéseket el kell véselnem, nem is lehet ellenük védekezni. Védekezni kell ellenben minden olyan áremelkedés ellen, amely a felfokozott kereslet és a visszamaradott termelés közötti diszparitást ered; ha ilyen, lényegileg inflatív tendenciát emelkedés nagyobb mértékű, akkor az a pénz romlását jelenti, a pénz romlása pedig — amint én ezen a helyen tavaly is elmondottam — szükség szerűen szegénységre és ennek nyomán társadalmi és politikai felzúdulásra vezet. A pénz romlásán senki sem kereshet, mindenki csak veszíthet rajta, megpedig legelőbb a munkaadókat, akiknek a nemzeti jövedelemből kijáró rész meghatározott pénzösszegben van megállapítva. Ha ez a folyamat egyszer megindul, azt meg lehet állítani, de visszafordítani többé nem lehet, legkevesebb a munkaadók emelése után, mert ha a produkció nem emelkedik, a felfokozott munkaadóknak nem lehet több jövedelmük a munkaadóknak sem szabad esedékesíteni. Az ellenpárt — akármennyi hatalom legyen is a kezében — a rendelkezésre álló javak mennyiségét áprorizálni és a hiányzó javakat pótolni nem tudja; nem szabad töle más vagy többet várni, mint azt, hogy az árak rögzítése után bizonyos idővel a készlettel, amely alatt a termelésnek a kereslethez a fogyasztásnak pedig a kitalálathoz alkalmazkodnia kell. Ezt az alkalmazkodást vannak birtokba megvalósítani azok az intézkedések, amelyekről azt mondtam, hogy napról-napra olvasunk és hallunk róla. Ezek az intézkedések jelzik azt a szakadatlan küzdelmet, amelyet az európai közgazdaság a termelés és a fogyasztás közötti egyensúlyért és az árak stabilitásáért folytatnak.

Gondjainkat megoldottuk!

Ami áll az európai közgazdaságokra, az a mi közgazdaságunkra is áll. Az egyensúlyi problémák nálunk is addók, méretei azonban, úgy hiszem, nem azzalok; bizonyos, hogy a mi problémánk nem kisebb, de nem is nagyobb, mint a konfliktuson kívülálló többi közgazdaságé. Magunknak a magunk gondjai és a magunk nehézségei; évi jelentésünk azonban azt mutatja, hogy gondjainkat megoldottuk, a nehézségeket pedig leküzdöttük. A jegybank is megeléged azokról a feladatokról, amelyekkel a helyzet és az elmúlt év eseményei elője szabtak. Kielegítettük a kényszerű helyzeteket és rendelkezése hivatottak a nyersanyagok beszerzéséhez szükséges devizákat. Az ellátott fekvő mérleg szerint a hitel-volumen elég számottevően emelkedett, a kumulatív értékesítés valamelyest csökkent, a jegyforgalom pedig megnövekedett, amely folyamat nyaként szeptember óta jegyadót fizetünk. Ezt nemcsak azért kell itt megemlítenem, mert befolyásolja az erélyenyszámlánk szaldóját, hanem azért is, mert a jegyadó jele annak, hogy a jegybank és vele együtt a magyar

emelkedik és ennek folytán a kereslet egy része kielégítetlen marad, akkor a fogyasztásnak kell csökkentenie; más lehetőség nincs. Az európai közgazdaság mai állapotában azt látjuk, hogy a termelés fokozására irányuló törekvés mellett a fogyasztás redukálása egyre fontosabb faktorrá válik a háborús gazdaságok kiegyensúlyozásának. A fogyasztás csökkentését elsősorban szintén az államhatárol törekszik kiváltani és erőből részben fiskális rendszabályokhoz, leginkább a forgalom megadottsához, részben pedig az individuum által elfogyasztható javak mennyiségének, a feljuttatnak a korlátozásához — tojva-módok. Ha ezek a rendszabályok elmaradnak vagy nem vezetnek kellő eredményre, a fogyasztás/redukcióját az árak brutális emelkedése kényszeríti ki; ez az, amit — amennyire emberileg lehetséges — el kell hártani.

Közgazdaság a normálidő nagobb megterhelésnek van kitéve. Évi jelentésünk adatai azt mutatják, hogy közgazdaságunk ezzel a megterheléssel megbirkózott. Kitérünk ez abból, hogy a termelés, ha nem is teljesen, de mégis kielégítő mértékben követte a fogyasztás növekedését igényt és kitérünk főként abból, hogy az árakban — és ez a döntő — a háború kitörése óta nem állott be számottevő elfordulás.

Ez az, amit az évi jelentéssel kapcsolatban, úgy hiszem, el kellett mondani és kérem, hogy jelentésünket

Hogy készül a sajtótörvény — Norvégiában

Oslo, február
(A „Magyar Nemzet” tudósítójától.) Norvégiában nincsen semmilyen sajtókörlátozás, és semmifajta cenzúra sem. Néha előfordul, hogy valamely hírlap az egyik vagy másik hatóság azt a kívánságot közli a szerkesztőségekkel, hogy az lehetőleg ne közöljék. A szerkesztőségek rendszerint eleget tesznek e — nagyon ritkán jelentkező — kívánságoknak, de ha (mint ahogy már megtörtént) valamelyik lap mégis közli a hírt, ennek semmiféle következménye nincsen. A külügyminisztérium például a háború óta is a nagy oslói

lapok külpolitikai szerkesztőivel közli valamennyi értesülést. A nem a nyilvánosság számára szűk híreket és értékeléseket mindvégig meggyetlen lap se közöli. Bár az önkéntes, lelkiismereti cenzúra ilyen hibátlanul működik, a közvélemény kívánságára a norvég igazságügyminisztérium bizottságot alakított, amely az esetleges rendszabályokat kidolgozza a sajtószabálysággal való visszaléts megfogalmazására. A bizottság tagjai az oslói lapok delegált munkatársai, elnöke egy magasrangú bíró.

Megdrágultak a norvég újságok

Február elsejével az oslói nagy napilapok átlagban 5 örével, 15 örérről 20 örére emelték a példányonkénti árat. Az előfizetési árakat szintén emelték, de ez a drágulás csak április 1-én lép életbe. A la-

pok a hirdetési árakat is felemelték. A drágulást a kiadóhivatalok részben a hírszolgálat kibővítésével, a haditudósítások nagy költségeivel is indokolják.

A Nemzeti Kaszinó Széchenyi- emlékvacsoráján a kormányzó is megjelent

Vasárnap tartotta a Nemzeti Kaszinó szokásos Széchenyi-emlékvacsoráját, amelyen Horthy Miklós kormányzó is megjelent. A vacsorán jelen volt még többek között József főherceg, az olasz, amerikai, finn, spanyol, német követ, vitéz Keresztész-Fischer Ferenc belügyminiszter a kormány képviselői, valamint gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter, Uray István, a kabinetiroda főnöke, Bárdi Perényi Zsigmond, Kárpáti János kormányzó biztosa, Bárczai Bárcz István, Törley Bálint és Wlassics Gyula államtitkárok, Werth Henrik gyalogsági tábornok, a honvédelmi vezérkar főnöke, gróf Széchenyi Bertalan, a felsőház elnöke, Putnoky Mór, a képviselőház a ház-nagya, gróf Nemes János, a kaszinó elnöke és Radványi László református püspök. Kánya Kálmán ny. külügyminiszter, Baranyai Lipót, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, herceg Montenuovo volt főudvarmester, herceg Festetics György, ögróf Pallavicini György, gróf Bethlen István, gróf Zichy János, gróf Hunyady József, Jekelfalussy Zoltán volt főmeier főkományszó, gróf Károlyi Gyula, gróf Somssich László, valamint közel-tünk sorából még számos kiemelkedő egyéniség.

Vacsora közben gróf Jankovich-

Bécs József a Széchenyi-serleggel kezében szóliára emelkedett. Beszéde elején változó Széchenyi ifjúságunkra kiemelkedő epizódjait, így hangsúlyozta, hogy a Napoleon elleni insurrekcióban a csatát a nemesség katonailag elvesztette ugyan, de politikailag megnyerte, mert ez alkalommal is bebizonyította a magyarság, amely mindig kész volt a Kelet ellen megvédeni a nyugatot, hogy szembefordul a nyugati áramlatokkal is, ha azok idegen módszereket próbálnak akár nyíltan ráerőszakolni a magyarságra, akár azokat simán becsapni. Majd így folytatta: — Az alkotó Széchenyi életében kibontakozik a kor három nagy problémája: nagy európai átalakulások, hol országok lesznek, országok vesznek; belső reformok és a

NE KÍNLÓD.JUNK
ha nem muszáj! Ide
ges térdelmeim, fejfé-
lás, fogfájás, női gyen-
gélkedés, stb. Idején
"Hűnő gyógyszer az 1.
3 és 8 osztás dobo-
zokban minden gyó-
szertárból kapható
ALGOCRATNE

Mátyás rendet csinál!

IRTA: PUSZTASZERY MARGIT

Mály Gerő filmvígjátéka

TOBBI FŐSZEREPLŐ: ERDÉLYI MICI, LUKÁCS MARGIT,
NEMETH ROMOLA, KÖKÉNY ILONA,
BERKY LILI, SZILASSY L., FELEKY K.
RENDEZŐ: BÀN FRIGYES.

Premier ma!

Omnia * City

nemzetiségi kérdés; végül a forradalom. Széchenyi erekek a kérdéssel szemben realpolitikust. Nem akarja megszakítani a kapcsolatot sem az uralkodóval, sem Ausztriával. Látja a pánszlavisztika kialakulását és tudja, hogy a Nyugat és a Kelet közötti állandó morzsolódás a magyarság nagy tragikuma.

— De Széchenyi sohasem téveszt szem elől a célt és az: Magyarországnak nemcsak politikai, hanem elsősorban gazdasági téren döntő befolyást biztosítani Délkelet-Európában. Ennek eléréséhez azonban nemcsak tudásra, hanem tapasztalatra és finom érzésre is szükségünk van. A Duna, a Tisza, a Vaskapu szabályozásával a Kelet, a tenger felé mutatja Széchenyi az utat, ott keressük barátainkat, a Kelet kapui társak vannak!

Sürgöti a belső reformokat, de reális eredményeket akar, nem politikai sikereket. Gyökereiben akarja orvosolni a bajt: nevelésre, fókuszra feleltetésre gondolt, ezért megdöbbenne látja, hogy politikai cselekedet gyors, radikális törvényhozi intézkedésekkel csak a tömegnek akarnak hitelezni.

Sikrással a jobbszélű szabadsátság érdekében; gondol az ősi birtok védelmére és a paraszti birtokminimumra. A vagyon konzerválását akarja minden réteg számára; nem a meglévő tőkéket kívánja felaprózni, hanem új tőkéket termelni.

Nagy alkotó, de nem ügyes politikus. Vállalja a népszerűtlenséget akkor is, amikor az egész ügynevezett közvéleménnyel találja magát szemben. Így a nemzetiségi kérdésben is.

A magyar felsőbbrendűség megtartásában és kialakításában látja egyedurdi biztosítékát a magyar génusznak uralkodó szerepének.

Széchenyi félti a magyarságot, hogy saját házában idegenek kerékként felülül. De azt az erkölcsi felfogást vallja, hogy „amit nem kívánsz magadnak, ne kívánd másnak”. Igenis, szembeáll az a szocializmussal, amely mindig idegen termék volt és amelyre utólag haszonnal igyekeznek ráakasztani a magyart céget.

Magyarnak tekint ő mindenkit, aki magyarul ér, magyarul gondolkodik, a hazáért dolgozik, küzd, áldoz és ha kell, meghal! Azonban undorral fordul el azoktól az ajándékot, idegen jelszavakkal, idegen fordítással, mások üldözésével és ellipszissal akarják magyarságukat bizonyítani. (Lelkes ellenzés és taps.)

A kitenyészett magyar érzés ösztönével megéri az idegen portékát ott is, ahol azt nemzeti különbség öltöztetik. Szerinte még nem magyar az, aki magyarul beszél és aki „mindenüvé zsórnót varr és minden vörös, zöld és fehérrel eltarakt, már azt hiszi, szívetek bájolt és velőket hódított”.

Széchenyi firtozott a forradalomtól. Forradalmi idegek születtek, forradalmak ért meg és így ismert az emberek fejlődését és kiteljesülését. Tudta, hogy minden forradalom saját jelszavakkal indul, folytatódik a saját és idegen népek egymásmáslal, míg végre olyan általános ellenhatásokkal vált ki, hogy az eddig elért értékeket és eredményeket is elpusztítja.

Magyar vonatkozásban marcangolja az óvadót: meg az ő reformjai indították-e meg a lavinát? Önmagának válaszol erre naplójában: „En csak reformer voltam, sohasem izgattam”.

A multból Széchenyi korszakát idéztém. A történelem eseményei nemelykor ismétlődnek. És ha az elmondottak után nemely hasonlóságot vélünk felfedezni a mult és a jelen korszak között, akkor meg is találjuk a választ arra a kérdésre: miértők leszünk? Neveljünk minél több önálló, független egyént, mert halljuk meg embereket kormányozni könnyű és könnyesén, de az országot fenntartani ezekkel nem lehet! (Úgy van!)

Emeljük fel népeinket mind magasabb erkölcsi és anyagi színvonalra emeljük, hogy ezért másokat onnan leterítsünk. Késséssük Széchenyit, érezzünk úgy, mint ő: magyarul, küzdjünk a magyarságért és fogjunk össze, hogy magyarok is maradjunkunk.

A nagy tetszésre fogadott beszéd után a megjelentek még sokáig

Pest megye kisgyűlése csak elvileg fogadta el a „közjóléti szövetkezet” tervét

A megalakulásról rendkívüli közgyűlést dönt

Szatmár megye, Baranya és Heves megye után a belügyminiszter Intencióinak megfelelően Pest vármegye alapítja a közjóléti szövetkezetet. Ezzel a kérdéssel már foglalkozott a megye törvényhatósága, a döntést azonban a helyi rendkívüli kisgyűlésre halasztották, hogy a kisgyűlés tagjainak módja legyen a „Pestmegyei Közjóléti Szövetkezet” alapszabályainak áttanulmányozására. Hétfőn délelőtt volt a kisgyűlés rendkívüli ülése, amelyen más tagok kezében volt a 38 paragrafusból álló alapszabály-tervezet.

Az alispán felhívása — mely a tervezetet megelőzi — utal arra, hogy a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértéssel a 133.000. 1939 számú rendeletben úgy intézkedett, hogy a községekben inségjárulókat kell kivétel a ezt az összeget a vármegyei szociális alapba fizetsek be. Pest vármegyében ez az inségjárulók közel egymillió pengőtt tesz ki a ennek a felhasználására alakulna a közjóléti szövetkezet. A szövetkezet célja az alapszabály-tervezet szerint az inségjárulók szociális felhasználása s a pénz Pest vármegye községei közötti szert kamatmentesen bocsátja a szövetkezet rendelkezésére, amely a megjelölésben veszteltetett lakosság gazdasági helyzetének megjavítására irányuló szociális tevékenységet fejt ki.

Az alapszabálytervezethez Vicsán István, Szabó János, Szentjóbi Staud Elemér szövegezték és bírálták, egyöntetűen hangszólva, hogy a tervezet még nem megfelelő és tovább tanulmányozásra van szükség. Földi Béla kilenc pontba

foglalta, írásban is átadta kifogásait, majd Linhardt Antal, vitéz Marion Béla és Konez János felszólalása után maga az alispán is elismerte, hogy az alapszabály-tervezet hézagos s nem alkalmas arra, hogy a február 13-ai közgyűlés végleges formában tárgyalja.

A közjóléti szövetkezet alapszabályai különben próbálják szolgálni a többi megye megalakítandó szövetkezetek. Az intenciókat a belügyminiszter jölte meg, az alapszabályok azonban természetesen a közjóléti szociális ügyminisztérium keresztül kerülnek jóváhagyásra, amely alaposan megvizsgálja, hogy a szövetkezet a kereskedelmi törvény fennálló rendelkezéseinek megfelelően alakul-e meg.

Eppen ezért a kisgyűlés úgy határozott, hogy csupán elvileg fogadja el a közjóléti szövetkezet megalakításának gondolatát.

Vitéz Endre László alispán a kisgyűlés befejezése után a megye tanácstermében ment, ahová érkezettre hirtelen valakinek meggye alispánját, hogy egyöntetűen fogadják az állást a megyei szövetkezetek felállításának kérdésében.

A közgyűlési bíróság Bodó Farkas-András hétfőn foglalkozott a járási ügyi választókerületben MEP-programmal országgyűlési képviselővé megválasztott László Imre ellen benndott panaszal. A panaszosok loel képviselője esetelet sorolt fel, amikor a választás kiutasságát megsejtették. Előadta, hogy azaz helyeken nyitott vagy félig nyitott fülkékben szavaztak, a szavazók többőzr bekérőzték a fülkébe, tiltott gyűléseket tartottak s a választók ellátásban részesültek.

Kineveztek a katolikus egyházi hagyatékügyek vegyesbizottságának tagjait

A királyi adományozásból egyházi javadalmakat élvező római és görög katolikus főpápai elhalálása után a Javadalmi Törzsvagyon elköltöztetése, valamint a hagyatékok rendezése körül felmerülő vitás kérdések feletti végbíráskodás jogát felruházott és a vallás- és közoktatásügyi miniszter előktele alatt működő vegyes bizottság tagjává az 1940. évre az igazságügyminisztérium részéről dr. Staud Miklós miniszteri osztályfőnököt, a Kúria részéről dr. Brandt József és dr. Vincenzi Gusztáv kúriai bírákat, a pénzügyminisztérium részéről dr. Kovács Dező ny. miniszteri osztályfőnököt, végül a vallás- és közoktatásügyi miniszter a saját tisztségéről részéről dr. Petrovics Zoltán közalapítványi ügyigazgatót nevezte ki.

Változások a földművelésügyi minisztérium ügyosztályainak élén

A földművelésügyi minisztérium vezető főosztályaitól körül Tomcsányi Kálmán miniszteri osztályfőnök és Utassy Béla miniszteri osztályfőnök nyugdíjba ment. Tomcsányi Kálmán helyén a társadalompolitikai és szakoktatási főosztályok felügyelője Herkely Tibor miniszteri tanácsos lett. Utassy Béla hatáskörét, a tejgazdasági főosztály, a mezőgazdasági érdekképviselet és a gazdasági felügyelőségek ellenőrzését Riczay-Uhiglyák Béla látja el, aki emellett megtartja az elnöki osztály vezetését is.

Runeberg emlékt. ünnepelte Finnországot

Finnország február 5-én ünnepelte Runeberg költő emlékt. Runeberg 1840—60 közt írta az Országról ellen üvölt 1805—1809. évi harc hőskölteményét.

A Kassai Kaszinó alakuló ülése

A Kassai Keresztény Társadalmi Kör jogutódjaként vasárnap ünnepélyes keretek között megalakult a Kassai Kaszinó. A Keresztény Társadalmi Kör a cash megszűlő 20 éve alatt a magyar életnek valódiságát fellegvára volt. Az elnevezés alatt megindult kaszinó elnöke Gombos József és k. kamaralet, elnökelnöke pedig dr. Madarász István meggyaspáspók, dr. Gerinczy Pál jászvári prépost, dr. Zachár István felteletbiai elnököt, Potay Sámuel és báró Schell Péter főispánokat választás meg.

Tanügyi kamarát kívánnak a tanárok

A MATESZ elnöki tanácsa foglalkozott a tanügyi kamarákkal. Kimondották, hogy a tanügyi kamarák felállítására szükséges. Felkérte Nagy Miklós gimnáziumi igazgatót, hogy a tárgyalások során eltergattak figyelmbevételel a tervezet február 18-ig dolgozza át.

Angyal Pál tiszteletbeli doktorként választotta a szegedi egyetem

A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztéseire megengedte, hogy a szegedi Ferenc József tudományegyetem dr. Angyal Pál budapesti pártmány Páter tudományegyetem nyilvános rendes tanár jogutódjának művelése, továbbá a külföldi való tudományok kapcsolatok létesítése és kíméletése terén szerzett kiváló érdemei elismerésül a jogtudományok tiszteletbeli doktorként avassa és részére a tiszteletbeli doktori oklevelet kiadja.

Meghalt a magyar mohamedánok főpapja

Durics Huszár Hilmi volt cs. és k. tábori főimám, a magyar mohamedánok főpapja, 52 éves korában az Új Szent János-kórházban meghalt. A mohamedán főpap a világ-háborút követő forradalmak után Budapestben telepedett le, felvette a magyar állampolgárságot és autonóm egyházkerületben szervezte az ugyancsak magyar állampolgárrá lett, többnyire bosnyák mohamedánokat. Etelenek főcéja Gül Baba kultúrájának feltámasztása volt és egy mecset építése, hogy a 300 millió lelket számoló világ világ figyelmét Buddha irányítsa. Temetése valószínűleg szerdán, február 7-én délután nagy örökre lesz a rákoskeresztúri temető

A Magyar Nemzet néma rovata

Mindenkinek. Többen fordulnak hozzánk névtelen vagy kellő címet nem adó levélről olyan kérdésekkel, amelyeknek semmi közük a „Néma rovat”-hoz és így ezek a levelek természetesen válasz nélkül maradnak. Közöljük, hogy a „Néma rovat” nem „Szerkesztői üzenet”, amely helyszűke miatt igen ritkán jelenhetik meg lapunkban. Kérjük igen tisztelt olvasóinkat, hogy aki kérdéssel fordul hozzánk, közölje pontos címét, hogy legelőbb válaszolhassunk.

„Levél a „Néma Rovat” szerkesztőjéhez.” E című Kovács Andor dr. egy írószaki nyomatványban különböző kérdéseket intéz rovatunkhoz, melyek a Magyar Nemzet szerkesztőségét érintő anyagi, világ-nézeti és személyi állításokat, illetve insznuációkat tartalmaznak. Ezek egészen vagy részben tévesek és az előtűnt ismeretlen nevű cikk-írő hiányos vagy szándékos rosszul értelmezésén alapszanak. Egyébként az egész cikk beállítás, hangja és tendenciája fölöslegessé teszi számunkra, hogy vele e hasábonkon bővebben foglalkozzunk.

L. J. Nagykanizsa. Valamikor a török hódoltság alatt mondták: „Szabad város vagyunk, de szabadságunk láncokból van kötve”. Keresünk magunknak egy zsarnokot, hogy megbírhassuk. A katona csata előtti trémája megzúglik a csatában, s elmondhatja az írással: S ha táborok állnak is fel ellenem, az én szívem nem ismer félelmet. — Sub specie Antichristi venturi.

Adige. Nem az első eset, hiszen Ön is hallott már bizonyára Husza Dugh negyven napról. Emlékszik a beszélgetésre Enver pass és a felkelt között? Ez meg akkor csak talán Irodalomként hatott. Azóta az élet, a világosság többelgyűlt utóérte a költőt fantáziát.

Klárabárdy nyilas. Egyetértünk abban Önnel, hogy az „úny” végső legyőzése nem az antinyilasságon múlik, hanem belső, erkölcsi, szociális, emberi többleten. A belső igazságon azonban, amelyet e cél elé támaszt, nem is lehet olyan túl magas, a most folyó polémia ta-

L. M., Budapest. A Maszpill ófelénmet szó és annyit jelent, mint a világ vége, Istenek alkonya. A német Irodalom kezdetén áll e mű, mely ezt a témát tárgyalja. Emlékeztet az árnyakra, akik a Hádésben is földi ellenségeikkel szemben rázzák meg kardjukat, mint pl. Ajax, aki árultán halt meg. Annakidején a pápáról mondták ellenfelei: „Mi helyet hagyunk neki egy ár szdmra”.

Sz. I., Budapest. Az igazán nagyokat kell olvasni, például Dm-t. — Az utazás örökkévalóság pillanata talán abból ered, hogy a lélek, elszakadva a mindennapi valóságtól és még meg nem kapcsolódva az új környezetben: a tehéges állapotjához jut és olykor izli, megérzini az örökkévalóságot. Olyan pillanatok ezek, amikor az élet többet ad, mint amit tgr. Ravennától Perugián valóban át lehet élni ilyesmít.

Irodalmár. Több tényismeretre volna szükség. Nem elég elbűvölt, evokálni egy hangulatot. Onfogyelenre is szükség van, hogy lekiűzhető legyen a defektus. Olykor talán csak a jóvával resteg hiteli el, hogy nem érdemes mondanivalóját megírni. — A jószág is lehet természeti erő egy kivétel: emberekben és talán bizony a démoni rossz is.

Olvasó. Horváth Richárd cizteritán tanárnak szép és komoly könyvét ajánljuk a részben. Megjelent a Szent István Társulat kiadásában. — Úgy véljük, Rappolla politikájának megvolt a teljes igazságsága, mind külpolitikai orientációjában, mind pedig a keresztény demokrácia pozitív értékelésében. — Emlékszik, mit mondott a Duce annakidején a csehekéről? Nos, forlitta azt visszára olyan népekre vonatkozólag, akik hőiesen ellenállnak. Például a finnre.

Válaszlát. A magyarság lényegessélete csak élmény lehet és nem állhat össze fenomenonokból. — Egy hazát elhagyni, amíg élete küzdelme lehet és kell — egyáltalán lenne a belső önbizalom teljes elvezetése, az erkölcsi hálállal. — Az ő kezéből kiestett, de